

Per 211/1909

10002710, 11

IZJEMNA POKRETNOST

GORSKI GOSPODAR

List za povspesevanje kmetijstva v slovenskem Primorju.

Ureduje **Dominko Viljem**, ravnatelj slovenske kmetijske šole v Gorici v p.

Izdaja »Goriško kmetijsko društvo« v Gorici — Korenski trg št. 2. List izhaja v prvi in drugi polovici vsakega meseca ter stane 3 K na leto. Udje »Goriškega kmetijskega društva« dobivajo list brezplačno.

Štev. 11.

V Gorici dne 15. junija 1909.

Tečaj V.

M. Poveraj v Gorici na Travniku priporoča svojo izborno trgovino.

Ivan Bednarik v Gorici, via della Croce 6, priporoča svojo knjigovoznico.

Josip Smet priporoča svojo krojačnico
ulica Croce št. 4. nasproti Š. D.

Peter Cotič čevljar sk mojster v Gorici Raštel št. 32 in Gosposka ulica št. 1. Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti dostavljajo.

Sposobni posredovalci za prodajo kmetijskih strojev se sprejmejo.

Ponudbe le zanesljivih oseb naj se pošljejo pod „P. M. št. 3697 na g. Rudolf Mose, Dunaj Seiferstätte 2“.

Najboljši **Portland cement** in po najnižji ceni se dobi vedno pri **Mihalu Malik**, trgovec v Ajdovščini.

Lastna delavnica za tapetirano pohištvo

Denar prihrani kdor kupi izgotovljeno pohištvo pri

ANTON BREŠČAK
Gorica, Gosposka ulica št. 14

Via Signori lastna hiša kateri ima v zalogi najboljšo izbero **pohištva vseh slogov**, za vsaki stan, priprostega in najfinerega izdelka. Različno pohištvo iz železa, podobe na šipe in platno, ogledala, žime in platno.

Gene brez konkurence. — Daje se tudi na obroke

Josip Patek

poroča vsem kmetovalcem za: **meha za žveplanje po zadnjem sistemu škropilnice za vitrijol, polivalnike za vrte.** Novost: **ventilatori, za dimnike.** Poprave se izvršujejo točno in po zmerni ceni. Svoji k svojim!

naslednik Karola Čufer, prva in edina slovenska kleparnica v Gorici, ulica della Croce št. 8 izvršuje vsa stavbena in galanterijska dela po načrtih. Posebno se pri

„Krojaška zadruga“

Gorica

Vaše blagorodje!

Dan za dnevom mi zopet dohajajo razna pisma z dežele z vprašanjem, zakaj ne obiskujem z vzorci svojih odjemalcev na deželi, kakor to delajo drugi goriški trgovci z manifakturnim blagom, ki obiskujejo tudi zasebnike. Ker mi je nemogoče vsakemu posebej odgovarjati, dovoljsem si to s predstoječo okrožnico storiti in podajam kar na kratko te razloge:

Po novi postavi z dne 25. februarja l. 1902 d. z. št. 49 § 59. je potovanje z vzorci na drobno, oziroma obisk zasebnikov z vzorci

strogo prepovedano,

in ker spoštujem postavo, katere nočem prekoračiti, tako sem primoran potovanje opustiti.

Radi tega prosim vse naše gg. odjemalce, da blagovolijo ob potrebi naročiti na ogled vzorce, koji so v največji in najlepši izberbi vedno na razpolago brezplačno in poštine prosto.

Odličnim spoštovanjem

Teodor Hribar.

Prosiva zahtevati listke!!

Največja trgovina z železjem

Konjedic & Zajec v Gorici

pred nadškofijo št. 11.

Največja zaloga vseh stavbnih potrebščin, kakor: cement, stavbne nositelje, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja, pečij, štedilnikov po brezprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga stavbenih nositeljev v Gorici. Pocinkana žica za vinograde po znižanih cenah!

Pozor!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove amerikske blagajne, da je vkupil pri naju za 100 K blaga.

Prosiva zahtevati listke!!

DENDRIN

(Karbolinej v vodi raztopen.)

Najboljše sredstvo za pokončevanje mrčesa in rastlinskih zajedalk na sadnih drevesih, katero se je jako dobro obneslo po zimi leta 1908. — Spričevala, navodila in uzorci se pošiljajo na zahtevo brezplačno. Tovarna za izdelovanje karbolineja R. Avenarius, Amstetten, Nižje Avstrijsko.

Dobi se pri:

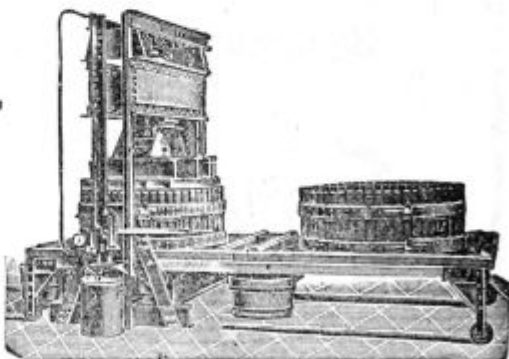
H. Hausbrandt v Trstu via Cecilia 12 in pri Goriškem kmet. društvu v Gorici - -

Najboljše vinske stiskalnice

so naše stiskalnice „Ereole“, najnovejšega in izvrstnega sestava s strojem za dvostruki in trajni pritisk; jamčimo da se sok popolnoma iztisnebolj ko pri vseh drugih stiskalnicah. Hidravličske brizgalnice „Syphonia“ so najboljše. Delujejo same. — Posode za grozdje, sadje, plugi za vinograde, sušilnice za sadje, ročne stiskalnice za seno, mlatilnice za seno, mlatilnice za pšenico, čistilnice

za žito, rezalni stroji za krmo in ročni malni za žito, razne velikosti, in še razni drugi gospodarski stroji. — Izdelujejo in prodajajo z jamstvom kot posebnost najnovejše, izborne, priznane in odlikovane

Ph. Mayfarth-ove in dr.

tvornice gospodarskih in vinarskih strojev na Dunaju,
II. Taborstrasse 71.

Nagrajeni v vseh državah z več ko 600 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnam. Ilustrovani ceniki in mnogobrojne pohvale v dokaz.

Preprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi kjer še nismo zastopani.

Svoji k svojim!

— Nova slovenska trgovina oblačilnega blaga —

FRANC RAVNIKAR

Gorica ulica Raštelj števil. 16. (v lastnej hiši)

priporoča sl. občinstvu kakor tudi čč. duhovščini svojo veliko zalogo v to stroko spadajočega raznovrstnega blaga po najnižjih cenah. — Zagotavljajé solidne postrežbe, ter zmernih cen, se priporočam za obilen obisk udani

Franc Ravnikar.

Svoji k svojim!

Najnovejša in najpopolnejša priprava zoper razne bolezni na trtah, sadnih drevesih in drugih rastlinah je škropilnica patent „**Austria**“ izdelana po sistemu c. kr. kmetijske družbe na Dunaju.

Neobrabljiva! Te vrste škropilnic je približno 100.00 tekem 15 let v rabi

Patentni nahrbtnni žveplalnik „**Vindobona**“ za žveplanje.

Škropilnice za sadno drevje, razne velikosti in se lahko vozijo, nosijo, ter delujejo same ob sebi.

Priloge za uporabo sadja. Vinske sesalke s pritiskinami vred in vse kletarske potrebščine.

Najpopolnejše priloge za beljenje in razkuževanje „**Unikum**“.

Posilja se cenike na zahtevo, brezplačno in poštnine prosto.

FRANC NECHVILE

tovarna za vinogradske in kletarske stroje, ter druge kovinske izdelke.

Dunaj V/I Margaretenstrasse 98 G.

Zap. štev.	Ime	Bivališče	Ime	Legra	Zemlja	Vrsta trt	So trte cepljene	Starost	Zadnje gnojenje	V drobni zemlji se je našlo odstotkov				Kedaj so je pognojilo s		Neugodno vreme	Trte je napadla		Grozdi se je polrgalo;	Grozje je bilo:	Pridelalo se je kg grozda na 500 m ²		Pridelalo bi se na hektaru kvintalov		Pridelalo bi se več na ha pogojenega kv na ha pogojenega kv	Vrednost več pridelanega grozja po ha v K	Po odbitku stroškov za gnojenje, ostane pri ha dobička K	Mošt je imel				Opazke		
										dušica (N)	fosf. kisline (P ₂ O ₅)	kalija (K ₂ O)	oglj. kis. apna (Ca C O ₃)	P	K		N	bolezen			škodljiv mrčes	pogojenega	nepogojenega	pogojenega				nepogojenega	na pogojenem	na nepogojenem	na pogojenem		na nepogojenem	
																																		sladkorja %
97	Pipan Josip	Škrbina 40	Na Plesah	ravan	kraška rusica	Črne in bele mesnate	Rip. Port	10 l.	1905 (neg. par.)	0.19	0.10	0.29	17.32	6	III	2	IV	ne	ne	ne	S. X	zdravo	849 477	702 372	265 ²	214 ⁸	50.4	604.80	436.80	15.9 18.0	15.3 18.2	11.0 13.8	11.4 13.6	Gorenja številka se tičejo, belega mošta, doljenja pa črnega. Pridelka izredno veliko. Rast zelo čvrsta
Poprečno se je pridelalo pri 3 poskusih																				193—		161 ⁹³		31.07		372.80		204.80		1) Pri poskusu št. 95 se razlike pridelka ni upoštevalo				
8. Sodni okraj sežanski.																																		
98	Vrabec Avgust	Dutovlje-Godnje 2	Godnje	ravan	kraška rusica	Refošk	Rip. Mont.	5 l.	1905	—	0.06	0.34	3.46	10	I	2	V	ne	ne	ne	2. X	zdravo	653	524	130 ⁶	104 ⁸	25.8	309.60	141.60	19.2	17.4	12.7	16.2	Rast gnojenih trt veliko čvrstejša
99	Večerina Alojz	Tomaj	Pod Brelof	zelo strma	kraška rusica	Refošk	Rip. Mont.	7 l.	nikoli	0.09	0.09	0.22	2.98	3	III	1	V	ne	ne	ne	5. X	zdravo	506	470	101 ²	94.0	7.2	86.40	-81.60	19.2	18.0	14.4	14.6	Naliv odnesel zemljo in razkril korenine. Rast kljub prejšnjemu čvrstejša
100	Orel Alojz	Ponikve	Bizjakovec	strma	kraška rusica	Refošk	Rip. in Rupest.	6 l.	1904	—	0.08	0.28	1.88	20	I	22	V	ne	ne	ne	S. X	zdravo	720	560	144 ⁶	112 ⁶	32.0	384.00	216.00	18.7	18.0	15.0	17.6	Kakor pri prejšnjem
101	Gec Alojz	Ponikve 9	V Krepah	strma	kraška rusica	Refošk	Rip. Port.	7 l.	1905	—	0.05	—	3.34	25	III	26	V	ne	ne	ne	S. X	zdravo	786	650	157 ²	130 ⁶	27.2	326.40	158.40	19.3	19.6	14.0	14.4	Razlika velika. Na pogojeni trte dokaj krepkejša
102	Jogam Alojz	Ponikve 21	Travnik	strma	kraška rusica	Refošk	Rip. Port.	7 l.	1902	0.07	0.05	0.40	1.52	23	II	3	V	ne	ne	ne	7. X	zdravo	846	612	169 ²	122 ⁴	46.8	561.60	393.60	19.3	19.2	15.5	15.0	Enako prejšnjem
103	Grmek Josip	Kazlje 53	Bobidnice	ravan	kraška rusica	Refošk	Rip. in Rup.	5 l.	1905	0.14	0.05	0.44	5.21	14	II	14	V	ne	ne	ne	5. X	zdravo	940	797	188 ⁶	159 ⁴	28.6	343.20	175.20	18.9	17.5	13.7	14.1	Ni posebno velike razlike v rasti enih in drugih
Pridelalo se je pri 6 poskusih poprečno																				148 ³⁷		120 ⁴⁴		27 ⁹³		335.20		167.20						

PRIMORSKI GOSPODAR

List za povspesevanje kmetijstva v slovenskem Primorju.

Ureduje *Dominko Viljem*, ravnatelj slovenske kmetijske šole v Gorici v p.

Izdaja „Goriško kmetijsko društvo“.

Štev. 11.

V Gorici, dne 15. junija 1909.

Tečaj V.

Obseg: 1. Bolezni sviloprejk (nadaljevanje); 2. Ali je treba sadnemu drevju poleti gnojiti; 3. O umestni uporabi klajnega apna; 4. Molženje pr-vesnice; 5. Odlikovanja na dunajski državni vinski pokušnji v l. 1909; 6. Gospodarske drobtinice; 7. Poročila; 8. Društvene vesti; 9. Novi priglašeni udje „Goriškemu kmet. društvu“; 10. Vprašanja in odgovori.

Bolezni sviloprejk.

(Nadaljevanje.)

Ako se bolezen bliža vrhuncu, sviloprejka ne žre več, telo se ji stisne, postaja vedno manjša in slednjič pogine. Navadno pogine sviloprejka še le po četrtem spanju, ako se pa bolezen naglo razvija, pogine sviloprejka že v prvih dobah in marsikdaj pogine že celo v jajčku. Ako pa bolezen ni tako huda, nekatere gosonice dozore in se celo zapredejo.

To bolezen provzročajo zelo majhne stvarce jajčaste oblike, ki so vidne le pod mikroskopom. Te stvarce so prave živalske zajedalke ali paraziti.

Te stvarce se žive od notranjih udov sviloprejke, pomnožujejo se neizmerno hitro in se na to razprostrejo po celem životu sviloprejkine, da jo končno ugonobe. Če niso sviloprejke močno bolne, se še lahko pravilno zapredejo in zabubijo; ako ni buba poginila, je mogoče, da izlazi iz zapredka ali mešička metulj, a njegovi organi — ne izvzemši spolovilnih ali razmnoževalnih — prerasteni so skozi in skozi s temi telesci. Celo jajčeca takih samic so prav gotovo okužena že v metuljevem jajčniku. Telesca se med prezimovanjem ne razmnože, razmnože se pa zelo hitro med valjenjem jajčec. Iz takega semena izvaljene sviloprejke so že pegave in če ne poginejo že med

rejo, poginejo pa prav gotovo vse sviloprejke iz take zalege pozneje. Na ta način se razširja bolezen od leta do leta; ta bolezen je podedljiva.

Pegavica je tudi zelo nalezljiva; ako pridejo pegave sviloprejke ali le njihovi odpadki v dotiko z zdravimi, ali se poklada tako okuženo listje, dobe zdrave sviloprejke — isto bolezen. Sviloprejke, ki so se stoprav nalezle te bolezní, ne poginejo med rejo, ampak pocrkajo še le rodovi, ki izvirajo od takih sviloprejk.

Ni ga sredstva, s katerim bi ozdravili take sviloprejke, kajti če bi hoteli pokončati te stvarce, bi morali uničiti tudi sviloprejko. Mogoče je pa preprečiti to bolezen, ako se nabavi seme le od zdravih sviloprejk po onem načinu, ki ga priporoča Pasteur t. j. po celičnem načinu. Sviloprejke izvirajoče od takega semena, ne poginejo na tej bolezní, ako niso bile okužene med rejo.

3. Mlahavica.

Mlahavica prizadeva svilorejcem največ škode. Pojavlja se navadno v času, ko se imajo sviloprejke zapresti in napada jih zelo hudo. Toda, če jih skrbno pregledujemo spoznamo lahko že pri tretjem spanju po zanesljivih znamenjih, ali bodo sviloprejke te bolezní proste ali ne.

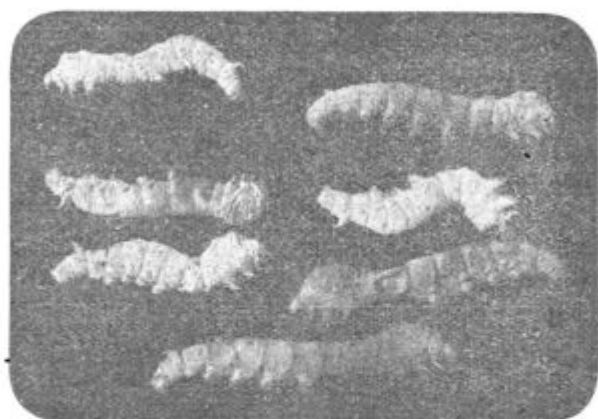
Če se izvrši tretje ali četrto levenje pravilno, to je če se oleve vse sviloprejke obenem in ni najti na ležiščih ne zamudnic, ne mrtvih, potem se nam ni bati več mlahavice.

Če se pa sviloprejke nenavadno dolgo leve, če se med ravnokar vstalimi in preloženimi sviloprejkami nahajajo nekatere manjše, katere ne marajo žreti in se ne leve, posebno pa če se nahajajo po dovršenem tretjem ali četrtem spanju na ležišču otrpnele ali celo mrtve sviloprejke, potem naj svilorejec ne pričakuje več, da se mu reja sponese. Nekoliko dni predno se imajo sviloprejke zapresti, zapazimo, da imajo na videz zdrave sviloprejke zadek zamazan z rujavo tekočino, ne marajo žreti, lazijo okrog in se pomikajo proti robu les, kjer drže glavo čez rob in se ne zganejo. Truplo se nategne in postane tako meliko, da če vzamemo tako sviloprejko v roko, visi kot prazna vreča. Malo ur za tem sviloprejka pogine, srednji del života polagoma porjaví in v 12 urah počrni vse truplo, notranji udje zgnijejo

in če jo le količkaj ranimo, se zlije iz nje neka posebna, črnorjavjava ostudno smrdeča gnojnica.

Ako denemo kapljico omenjene gnojnice pod mikroskop, zagledamo med drugim male stvarce — paličaste bakterije, koje provzročajo razkroj notranjih udov pri mlahavi sviloprejki.

Ker je mlahavica zelo nalezljiva, pokonča navadno celo rejo in nesrečni svilorejec mora svoje sviloprejke ravno takrat zavreči, ko se imajo zapresti.

Pod. 1. Mlahave sviloprejke po tretjem spanju; različno napadene.

Splošno se je mnenja, da se poloti mlahavica sviloprejk posebno v takih letinah, kadar je trajno slabo vreme. Trdimo pa tudi lahko, da se poloti mlahavica redno le takih rej, ktere izhajajo iz semena bolnih roditeljev. Ta bolezen se poloti najbolj pogostoma takih rej, ki se niso pravilno oskrbovale. Nekateri mislijo, da je mlahavica podedljiva bolezen, tega pa se doslej še ni znanstveno dogualo. Mlahave gosenice tako oslabe, da se jih ne sme rabiti za dobavo semena ker prehaja ta oslabeledost od rodu do rodu; potemtakem so vsaj šibke sviloprejke dedno podvržene mlahavici.

Končno bodi še pripomnjeno, da so posebno take sviloprejke močno podvržene mlahavici, ki se rede v zaduhlih, nezadostno prezračevanih prostorih. Priporoča se toraj prav toplo, naj se svilorejnice do dobrega prezračujejo in naj se sviloprejke pogostoma zrejšavajo. (Nadaljevanje sledi.)

Ali je treba sadnemu drevju poleti gnojiti?

Ker je bilo po nekaterih krajih vreme prav ugodno, ko je sadno drevje cvetelo, zato je drevje močno obloženo s sadjem. Marsikateri se vsled tega zelo veseli dobre sadne letine, a malokateri se spomni, da je treba poskrbeti z ene strani za popolni razvoj sadja, z druge strani pa za to, da bo rodilo drevo tudi v bodočem letu mnogo.

Da se to doseže, nadomestiti se mora v zemlji vse one redilne snovi, ki jih je drevo vzelo iz nje ali drugače povedano: drevesu je treba gnojiti. Šibko rastoče sadno drevo se včasih prebogato obloži s sadjem in ker nima dovolj moči, oziroma ne najde v zemlji dovolj hrane, da bi prehranilo vse sadje, odpade ga včasih več nego polovica, a če je ostalo na njem mnogo sadja, opeša in celo usahne. Drevo pa ne potrebuje redilnih snovi le za razvoj sadja, ampak tudi za to, da nastavi cvetne popke za prihodnje leto. V glavnem pa potrebuje drevo v ta namen fosfornatih in kalijevnatih gnojil. Ko je toraj drevo odcvetelo, naj se mu pognoji z močnimi, a lahko sprejemljivimi gnojili. Posebno dobra za to je povreta a i razkrojena in z vodo močno stanjšana gnojnica in straniščnica, katera deluje tem uspešnejše, čimbolj je stanjšana z vodo in čimbolj pogostoma se ž njo drevo zaliva. Taka gnojila posrkajo korenine kar naravnost.

Dobro je tudi, če se potrosi po zemlji pod drevesnim kapom lesni pepel ali še boljše je, ako se ga zmeša z gnojnico in drevo potem s tem zaliva. Dr. Wagner priporoča, naj vzame oni, ki gnojnice nima, 30 dkg solitarnokislega kalija in 20 dkg žvepl.-kislega amonjaka ter raztopi vse skupaj v 10 hl vode.

S takim tekočim gnojilom, kakor je to, zaliva naj se pa le zvečer pred kakim dežjem; gnojilo se tudi ne sme zliti k deblu, ampak po zemlji pod drevesnim kapom in ako je le mogoče, skoplje naj se ob robu kapa za lopato globok in enako širok jarek ter zlije tekoče gnojilo vanj. V lahki zemlji se zgubi po vrhu polita tekočina takoj v globočino, če je pa zemlja bolj zvezna, napravi naj se vsaj več lukenj s kakim železnim drogom. Na ta način in s takim gnojilom naj se začne gnojiti sadno drevje, kakor hitro je sadje lešnikove debelosti

in gnoji naj se skozi celo leto, dokler se sadje pobere. V to svrhu naj se ne rabi nikdar same, pa tudi ne premalo z vodo stanjšane gnojnice, ker taka sadnemu drevju več škoduje nego koristi in če se drevje ž njo večkrat zalije, celo usahne.

Ako se drevju na ta način gnoji, dovaja se mu obenem vodo, katera mu je, ko je s sadjem obloženo, še potrebnejša nego gnojnica. Če je bila zemlja že poprej dobro pognojena, naj še drevo poleti vsaj z vodo zaliva. Kajti ako sadnemu drevesu vode primanjkuje, sadje odpada in če ostane sadje na njem, zori nekako prisiljeno, se ne razvije popolnoma ter ni prav nič okusno. Zaliva naj se poleti posebno jablane, ker imajo korenine bolj pri površju zemlje in trpe vsled suše prej nego drugo sadno drevje. Neobhodno potrebno ravno ni, da bi se pogostoma zalivalo, ali vsakokrat, ko se zalije, naj se zalije tako, da se zmoči zemlja tudi v globočini. Ako se sadno drevje zaliva, sadje v kratkem močno odebeli. Ko se je začelo sadje barvati ali pisati, naj se z zalivanjem prekine.

Da se zemlja posebno krog mladih sadnih dreves prehitro ne izsuši, pokrije naj se takozvani drevesni kolobar z gnojem, listjem, steljo ali kakim drugim materijalom, ker to ne le zemljo obsenčuje, ampak je tudi pripomoček, da ostane vedno rahla.

O umestni uporabi klajnega apna.

Kakor je že znano, potrebujejo vse živali za tvoritev mesa, krvi in okostja fosforove kisline in apna, kateri sestavini se tudi nahajata v krmi, ki jo pokladamo živini, bodisi v manjši ali večji množini. Posebno mlada, v razvoju se nahajajoča živina potrebuje za razvoj okostja veliko teh snovi, prav tako pa jih potrebuje pa tudi breja živina in ona ki doji ter jih zbira v telesu v veliki množini in jih oddaja potem potom mleka mladiču. Ako se poklada živini taka krma, ki ima teh snovi le malo v sebi, poloti se je lahko kostolomnica. Zato bo morda marsikoga zanimalo, kako so sestavljena razna krmila.

Veliko apna in fosforove kisline imajo v sebi: normalno travniško seno seno vseh metuljnic in slama stročnic. Izmed pomožnih krmil: sezamove in makove tropine ali hlebci.

Malo fosforove kisline in apna se nabaja v raznovrstnem korenstvu, kakor v repi, korenju in krompirju; dalje v senu iz kislih trav, v navadnem senu in sicer v onem, ki je raslo na taki zemlji, katera ima v sebi le malo fosforove kisline in apna, malo teh snovi ima v sebi tudi žitna slama in sirotka.

Na podlagi tu navedenega spozna toraj lahko vsak kmetovalec, ali ima krma, ki jo poklada svoji živini, dovolj fosforove kisline in apna v sebi in po tem lahko uredi krmenje tako, da ne bo primanjkovalo živini prejnavedene snovi. Potom sena, ki se ga poklada konjem, govedu in ovcam in potem pomožnih krmil dobi večina živine zadostno množino teh snovi, vsekako pa se priporoča, naj se poklada apno mladim, hitrorastočim prešičem, katere se krmí večinoma s krompirjem, sirotko in zrnjem. V tem slučaju navadno zadošča, ako se poklada prav drobno semleta in izprana kreda, katera je jako poceni. Ako pa kdo želi, da dobi živina poleg apna tudi fosforove kisline, potem je treba pokladati živini fosforovokisljajno apno. Pri nakupovanju naj se odločno zahteva, da mora imeti apno v sebi ne le mnogo fosforove kisline, ampak tudi veliko citratno raztopne kisline, ker le tako klajno apno zaleže kaj pri živini. Kakor je dognalo kmetijsko poskuševališče v Geisenheimu, zadošča 5—10 g takega klajnega apna za vsako manjšo žival, 20—30 g za vsako večjo in 30—50 g za brejo in doječo živino. Da se pa dožene, če ima klajno apno prej navedeno svojstvo, izroči naj se vzorec istega v preiskavo kakemu kemičnemu poskuševališču.*)

Konečno moramo še opozoriti na to, naj se ne poklada klajno apno po nepotrebnem ali naj se denara ne zameta, kajti moti se zelo oni, ki misli, da prešiče ž njim opita. Prešičev se s klajnim apnom nikdar ne opita tako, kakor se jih slika po lepakih za reklamo, kajti one prešiče je opital le čopič in barva, ne pa klajno apno. Prakt. kmet.

*) Množina, ki jo je doposlati v preiskavo glede vsebujoče citratno-raztopne fosforove kisline, je 250 g, a analiza iste stane 5 K.

Zakaj se prvesnica ne pusti molzti.

S. Konrad-Lycheu piše v Schweizer landw. Zeitschrift o tem naslednje: Čestokrat se dogaja, da se telica, ki je v prvo storiła ali takozvana prvesnica ne pusti molzti, marveč suva in brca krog sebe ter se skuša iznebiti in otresti onega, ki jo hoče molzti. Da bi se jo te razvade odvadilo, vporablja se različna sredstva. Nekateri ji tolčejo s kakim drvom po rogovih, da jo s tem nekako omamijo, drugi zopet ji privežejo nad parklji od ene do druge zadnje noge usnjat pas, da ne more brcati z nogama, tretji ji prednjo nogo v kolenu sključijo ter denejo krog istega kolač iz vrvi in vtaknejo skozi ta kolač in pod sklep kolena kos drva, da stoji uboga žival le na treh nogah, nekateri pa jo tišče s pomočjo kolca k zidu tako, da se ne more ganiti itd. Skuša se toraj odpraviti to razvado vselej le zgrda, kar je res žalostno, z druge strani pa je žalostno tudi za kmetovalca, ker je primoran izročiti svojo živino v oskrb le surovim ljudem, ki ravnajo z živino seveda le surovo. Ako stopim v hlev, vem takoj, kak je človek, ki živino oskrbuje. Kakor hitro se pri mojem vstopu v hlev živina ustraši in odskoči ter se stiska na desno in levo k jaslím, je znamenje, da oni, ki živino oskrbuje, ravna ž njo surovo. Koliko brejih krav vsled tega surovega ravnanja ne zvrže! Žal, da je prepogostoma oni, ki živino oskrbuje, tako rekoč mučilec. Kako dober vtis pa napravi, ako stopi celo tujec v hlev in ga živina mirno pogleda in zamuka!

Na poseben način pa je potreba ravnati s prvesnico. Še preden stori, pogladi naj se jo večkrat po vimenu in vleče na lahkem za sesce kakor bi se jo hotelo molzti, da se počasi molzenju privadi. Ako kravar ali kravarica z mlado živino ves čas lepo ravna, potem ne bosta imela nikdar vzroka, pritoževati se o hudobni in muhasti živini. To sem zapazil že večkrat in posebno en slučaj, kojega hočem navesti tukaj, je bil zelo zanimiv. Izredil sem lepo tele; druge krave ki so bile v onem hlevu, ga niso mogle niti videti in sovražile so ga že od mladih nog. Vsled tega se je to ubogo tele črede vedno ogibalo, kar je posebno pastirja zelo jezilo. Ker je bila uboga telica plašna, imel je tudi pastir veliko veselje nad tem, da je zlil svojo jezo večkrat nad njo. Ker se mi je žival smilila, zato

sem sklenil, da poskusim jaz sam pridobiti si jo na lep način. Približal sem se ji, nagovoril sem jo prav prijazno, pogladil na lahkem po hrbtu in vratu; bil sem kar presenečen, ko sem zapazil, da me uboga žival tako zaupljivo gleda. Da je imela zaupanje v me, pokazala je to še posebno onega dne, ko je imela storiti. V oni noči, ko je imela storiti, je namreč mukala, vsled česar sem se prebudil, vstal in šel nato v hlev. Takoj, ko sem se ji približal, začela mi je lizati obleko in čevlje, nasprotno pa se ji kravar ni smel približati. Še bolj kritična pa je postala stvar, ko je bilo treba telico pomolzti. Ker se je ves čas ravnalo ž njo grdo, zato se ni pustila molzti od nobenega, še celo moj najbolj zaupljiv hlapec je moral kar bežati od nje, od mene pa se je pustila mirno pomolzti, dasiravno nisem bil pri tem poslu bogve kako spreten.

Odlikovanja

na dunajski državni vinski poskušnji v letu 1909.

Kakor smo uže poročali svoječasno, je bila letos na Dunaju dne 13. in 14. maja, državna vinska pokušnja. Navedli smo že v prejšnji številki „Prim. Gosp.“ vse one vinogradnike, ki so potom „Goriškega kmetijskega društva“ poslali vina na na to pokušnjo ter obljubili, da priobčimo podroben izkaz o tukajšnih odlikovancih. Naša poknežena grofovina Goriško-Gradiščanska je bila na tej pokušnji prav častno odlikovana, kar razvidimo iz tu priobčenega izkaza, ki smo ga doslovno posneli iz 146. štev. „Mitteilungen über Weinbau und Kellerwirtschaft“, glasila državnega društva za varstvo avstrijske trtoreje. In sicer so dobili:

Srebrno državno kolajno:

1. Oskrbništvo Röckerath v Spessi, za renski rizling in burgundec. 2. Iaconcig Ivan iz Kormina, za rebulo. 3. Oskrbništvo Beni v Villa Vicentina, za korvju. 4. Plahuta Urh iz Tabora h. št. 43 pri Dorubergu, za moškati in malvažijo.

Častni diplom za sodelovanje:

1. Društvo za varstvo trtoreje v avstrijski Furlaniji, s sedežem v Gorici. 2. Goriško kmetijsko društvo v Gorici.

Častni diplom društva za varstvo avstrijske trtoreje:

1. Oskrbništvo grofa Alberti v Zdravščini, za traminec. 2. Oskrbništvo grofa Coronini v Šempetru, za zbirko vin. 3. Luznik Alojzij iz Dornberga, za vlaški rizling. 4. Faganel Ivan iz Prvačine, za moškát. 5. Posestvo Perusini Cumano v Korminu, za rebulo. 6. Oskrbništvo grofa Latour v Rušiču pri Korminu, za rebulo. 7. Dr. Weis Franc iz Kormina, za malvažijo. 8. Oskrbništvo bratov Waiz v Korminu, za sauvignon, negrard, kabernet in korvin. 9. Sopracasa Josip iz Terca, za sauvignon, m frankinjo in m. burgundec; priznanje za teran. 10. Saunig Ivan iz Bilj za grganijo. 11. Mlečnik Andrej iz Dornberga, za sauvignon blanc. 12. Grof Prandi Gino iz Cassegliano, za zbirko vin. 13. Vitez Franzoni Emil iz Medeje, za modro frankinjo. 14. Vitez Blasig Alexander iz Ronk za m. frankinjo in korvin. 15. Vitez Dottori iz Ronk, za m. frankinjo in m. burgundec. 16. Oskrbništvo grofa Folco iz Turjaka, za m. frankinjo. 17. Posestvo Folini iz St. Lovrenca pri Moši, za m. frankinjo in refošk, priznanje za rebulo. 18. Baron Locatelli Jurij iz Kormina, za m. frankinjo. 19. Dr. Bassi Rudolf iz Tržiča, za m. burgundec. 20. Mark. Fabris Anton iz Begliano, za m. burgundec in korvin. 21. Vit. Diego de Finetti, za refošk; priznanje za rebulo. 22. Bizjak Ivan iz Dornberga, za refošk. 23. Večerina Alojzij iz Tomaja, za refošk. 24. Uršulinski samostan v Gorici, za m. frankinjo. 25. Gortani Nikolaj iz Scodovacce, za korvin. 26. Oskrbništvo Luzzato v Tercu, za korvin; priznanje za m. frankinjo. 27. Komel Josip iz Šempasa, za merlot. 28. Valentinčič Ignac iz Komna, za refošk. 29. Jazbec David iz Svetega pri Komnu, za refošk. 30. Čotar Josip iz Škrbine, za refošk. 31. Švara Josip iz Komna, za teran. 32. Pipan Maks iz Kobljeglave, za teran.

Priznalni diplom društva za varstvo avstrijske trioreje.

1. Bizjak Ivan iz Dornberga, za rizling. 2. Oskrbništvo v Monasteru pri Ogleju, za traminec in m. frankinjo. 3. Mrevlje Josip iz Dornberga, za beli burgundec, rebulo in glero. 4. Del Mestri grof Viktor iz Medeje, za vlaški rizling. 5. Rubbia Josip iz Vogerskega, za vlaški rizling. 6. Sfiligoj Josip iz Biljane, za rebulo. 7. Kristančič Ivan iz Višnjevka, za rebulo. 8. Del Mestri grof Viktor iz Medeje, za rebulo. 9. Grof Žiga Attems iz Podgore, za rebulo in m. frankinjo. 10. Zamar Miha iz Barbane pri Biljani, za rebulo. 11. Baron Teuffenbach Rudolf iz Pevme, za rebulo. 12. Dr. Bader Ivan iz Gorice, za vrduc, kabernet in saurignon. 13. Fogar Alojzij iz Pevme, za vrduc. 14. Šinigoj Andrej iz Dornberga, za mejino. 15. Zorš Franc iz Dornberga, za mejino. 16. Pečenko Krsto iz Komna, za grganijo. 17. Skomina Janez iz Gradišča pri Prvačini (in ne iz Dornberga), za grganijo. 18. Kristančič Ivan iz Medane, za glero. 19. Perin Henrik iz Medane, za glero. 20. Vodopivec Josip iz Prvačine, za zelen. 21. Gregorič Josip iz Prvačine, za špičko. 22. Jug Ivan iz Anhovega pri Kanalu, za vrduc. 23. Slovenska kmetijska šola v Gorici, za saurignon blanc. 24. Kocjančič Franc iz Podgore za m. frankinjo. 25. Menon Frančiška iz Medeje, za m. frankinjo. 26. Dr. Gortani Ivan iz Terca, za m. frankinjo in korvin. 27. Posestvo bratov Cosolo, za m. frankinjo. 28. Grof Thurn Franc iz Medeje, za m. frankinjo. 29. Perozzi Franc iz Terca, za refošk. 30. Štrekelj Anton iz Gorice za refošk. 31. Forčič in drug iz Komna, za refošk. 32. Oskrbništvo Prister iz sv Egidija, za korvin. 33. Šonc Anton iz Tomaja, za teran. 34. Oskrbništvo Dorigo v Scodovacci, za frontinjan.

Vseh odlikovancev je bilo 72. Od 4 srebrnih državnih kolajn pripade 1, od 2 častnih diplom za sodelovanje 1 od 32 častnih diplomov društva za varstvo avstrijske trioreje 14 in od 34 priznalnih diplomov društva za varstvo avstrijske trioreje 22 na slovenski del goriške dežele, toraj skupno 38 odlikovanj. Uspeh je res jako lep!

GOSPODARSKE DROBTINICE.

Vinogradniki, pozor! Kakor hitro preneha dež in začne solnce vnovič pripekati, bo zelo nevarno, da se vsled vlage, ki bo puhtela iz zemlje, in pa vsled vročih solučnih žarkov poloti trt peronospora in grozdna plesen prav močno. Zato opozarjamo naše vinogradnike, naj poškrope trte čimprej mogoče z galično-apneno raztopino in jih obenem požveplajo. Kjer se lahko dobi, porabi naj se 3odstotna žvepleno galična zmes, ker se s pomočjo iste obvaruje ne le peronospore, ampak tudi grozdne plesni ali oidiuma.

Vivite se ponuja tudi letos marsikomu in priporoča, naj se ga rabi kot sredstvo zoper peronosporo in grozdno plesen. Kakor se je dognalo, ni to sredstvo le malo ali ničvredno, ampak je v razmerju z vsebino tvari, katera bolezen zatira, tudi na sploh predrago. Najboljše, najzanesljivejše in najcenejše sredstvo zoper peronosporo je le galično-apnena raztopina.

Da ne pojde solata v seme, priporočajo nekateri, naj se dvigne celo rastlino z lopato nekoliko iz zemlje. Za kako dlan od rastline zabode naj se lopato v zemljo in jo poševno potisne pod korenine. Nato naj se pritisne na držalo lopate tako, da se rastlino z zemljo vred nekoliko privzdigne in spusti potem zopet na mesto. S takim ravnanjem se zemlja deloma strese ali loči s korenin, vsled česar se rastlino moti v rasti, a rastlina pri tem ne ovane. Izvršiti se pa mora to delo še preden je začela iti solata v seme.

Ajda dobra zelena krma. Preden ajda cvete in tudi potem, ko je odcvetela, da dobro zeleno krmo za molzne krave. Ako ajda krepko raste, potem ni potreba pokladati živini mnogo sena. Kdor pa hoče krmiti ž njo šele potem, ko odcvita, pokladati jo sme le v manjši meri in pokladati mora obenem mnogo druge krme. Ako se jo poklada živini šele potem, ko je napravila že posamezna zrna, provzročča pri živini nekako omotico; posebno pri prešičih in ovcah se ta takozvana ajdova bolezen pojavi največkrat. Na sploh pa je ajda kot krma le malo vredna, ker ima v sebi še celo pod polovico manj prebavljivih beljakovin kakor travniška detelja in je sploh bolj vodena krma. Če se že hoče pokladati živini zeleno ajdo, potem naj se ji primeša polovico zelene turšice, kajti če se jo po-

klada na ta način in da živini vrhutega še nekoliko krme, ki ima v sebi mnogo beljakovin, doseže se ž njo celo izvrsten uspeh. Priporoča se, naj se ji primeša vselej nekoliko gadovega korena (lat. Spergula) in zelene grahorščice ali še najbolje je, če se seje ta zmes kar naravnost na njivo.

Kako naj se oskrbuje konje poleti. Ko je zrak poln prahu in velika vročina, vzame naj se primerno gobo za brisanje, pomoči jo v svežo vodo in izpere konju nosnice. Če ostane konj čez nedeljo v hlevu, obloži naj se mu kopita z vlažno ilovico, ker drugače postanejo krhka. Preden se konja prekuje, naj se na predvečer podkve polagoma konju sname in obloži kopita z mokro ilovico, da se kopito namoči in potem razširi, ker drugače postane podkev, pribita na suho kopito, pretesna, kakor hitro se kopito namoči. Kopita naj se večkrat blata očistijo in z mlačno vodo operejo in ko se nekoliko osušila, namaže naj se jih z vazelinom ali prešičjo mastjo. O vročih dneh naj se spusti konje v plitvo vodo, da se sami skopljejo, ali pa naj se jih drži na povodcu in z gobo pomočeno v vodo dobro spira. V hlev naj se jih priveže šele potem, ko so se dodobra osušili.

Košnja. Najvažnejše opravilo za kmetovalca v mesecu juniju je košnja. Zato naj skrbi, da si že pred košnjo vse pripravi, da bo zamogel pričeti s košnjo takoj, ko se ustanovi vreme. Pripravi in sklepa naj kose dobro, pripravi naj zadostno število vil in gabelj in sicer rajše več, da bi ne zmanjkale, ko se pripravlja k dežju in treba poiskati več delavcev, da pomagajo spraviti suho in deloma posušeno seno na kupe ali v lonce. Kositi naj se prične tedaj, ko je večina trav v polnem cvetju, ker tako seno je najbolj tečno.

Najboljše sredstvo zoper listne ušice je, kakor poroča N. Baumann, vrtnar na zavodu v Geisenheimu ob Renu v „Gartenrathgeber“, ukuha iz kasije. Vzame se namreč $1\frac{1}{4}$ kg kasijevih trsk (Quassiaholz) ter dene močiti eno noč v 10 l vode in drug dan se dobro skuha. Nato se dene v kak čeber ali kad 100 l vode ter napne čez odprtino kôs platna za vreče in zlije ukuho nanj, da se ista precedi. Treske, ki so ostale na cunji, se potem zavrže. Nato se doda ti raztopini 2 in pol kg maza-vega mila (Schmierseife), nakar je tekočina gotova in rabi se jo, kadar se hoče. Ta zmes pomori vse listne ušice, drevesnim

listom pa nič ne škoduje, celo pri breskvah se jo rabi lahko brez vse skrbi. Take vode bi ne smeli pogrešati v nobeni drevesnici. Prime naj se napaden poganjk ter vpogne in vtakne v tekočino. Za uro pozneje že se spremene vse ušice v črn prah. Taka voda ne zgubi prav nič od svoje moči, če bi se jo napravilo tudi že spomladi in pustilo v sodu skozi celo leto. Škropiti naj se prične ž njo takoj, ko so se pojavile ušice in ako se poškropi drevesa večkrat, zginejo ušice popolnoma.

POROČILA.

Poročilo o delovanju podružnice „Goriškega kmet. društva“ v Tolminu v l. 1908. Slavni zbor! Z velikim veseljem je pozdravilo slov. kmet. prebivalstvo naše dežele ustanovitev kmet. društva. Zelo visoko število udov iz vseh krajev dežele nam priča, kako potrebno in koristno je tako društvo za procvit in napredek kmetskega gospodarstva v deželi. Ko se je oglasilo pred 2 letoma zadostno število članov, smo ustanovili tudi v Tolminu odsek (podružnico), in le obžalovati moram, da se naši kmetovalci premalo zanimajo za to in da vsled malega števila članov ni bilo mogoče tako delovati, kakor bi bilo potrebno.

Vsako leto je priredil odsek združen z načelstvom „Sadjarškega društva“ poučen shod, kjer se je priporočalo kmetovalcem gojenje sadnega drevja, uporablanje pripomočkov proti njegovim škodljivcem, navajalo ljudi k nakupovanju umetnih gnojil in njih pravilni rabi itd. Razdelilo se je med marljivejše kmetovalce precej umetnega gnojila brezplačno, da se spodbudi ljudi k intenzivnejšemu gnojenju in boljšemu obdelovanju sploh.

Zoper škodljivo mrčes pedica, ki je lansko leto napravil toliko škode na sadnem drevju, smo dobili od glavnega društva nekaj pe-trine, a za pravočasno uporabo tedaj prekasno. Zato priredi društvo meseca oktobra poučno predavanje o tem mrčesu in razdeli mazilo med potrebnejše kmete, ki se bodo zanimali za to.

Prejšnji društveni tajnik g. potovalni učitelj Zdolšek je napravil načrt in prošnjo za ustanovitev uzorne kmetije v Tolminu ali okolici.

Škoda, da je vse te spise odnesel seboj, ko je odšel službovat na Kranjsko. Prosili smo ga, naj bi nam jih poslal, toda doslej se še ni odzval. Gosp. Zdošek je bil toli pri našem odseku, kakor tudi pri glavnem društvenem odboru zelo delaven; upamo, da pristopi društvu tudi novi g. potovalni učitelj in se pridruži delovanju v korist kmetovalcem.

Poleg navedenega se je odsek mnogo pečal s prašanjem zavarovanja goveje živine. Od začetka smo nameravali ustanoviti za vso našo županijo lastno zavarovalnico. A ker je pričel v tem poslovati deželni zavarovalni zavod, ki bo gotovo dobro vspeval in je upanje, da se nekatere določbe v pravilih premene na korist prebivalcem v smislu izraženih želj, smo sklenili priporočati pristop k deželni zavarovalnici in ustanovili več podružnic. O tem bo natančneje poročal blagajnik, c. kr. živinozdravnik g. Martelanc, ki je imel to zadevo v rokah.

Zaradi ustanovitve uzorne kmetije se bo moral novi odbor zopet obrniti na pristojna mesta in storiti vse potrebne korake, da to doseže. Nujna potreba pa je, da se pri kmetiji ustanovi tudi praktična gospodinjska šola. Naši boljši kmetovalci želijo, da bi se njih hčere izučile v umnem gospodinjstvu, v kuhanju in drugih potrebnih stvareh. Dobra gospodinja liši tri ogle podpira. Pač žalostno je, da v vsej deželi še dandanes nimamo gospodinjske šole. Naši posestniki morajo prositi in prositi, da jim sprejmejo hčerke v Ljubljano, a večinoma jim odrečejo, ker imajo svojih dovolj. Sedaj so dobili Kranjci gospodinjsko šolo na Vrhniki, za kar ima največ zasluge njih deželni odbor. To mora tudi nas spodbujati, da se tembolj potegnemo za potrebno gospodinjsko šolo.

Tako vidimo, da čaka prijatelje gospodarskega napredka med našim ljudstvom obilo dela in truda. Ali tudi za nas veljajo sveto-pisemske besede: Žetev je sicer velika, a delavcev je malo. Zato vabimo v prvi vrsti vse kmetovalce, da pristopijo društvu in nas podpirajo, saj se gre za njih lastno korist. Priporočamo jim, naj marljivo čitajo naš zelo poučljivi „Primorski Gospodar“, iz katerega se človek marsikaj lepega nauči. Kadar društvo priredi predavanja, pridite v obilem številu, ne le zato, da se vi kaj naučite, ampak tudi zato, da spodbujate nas, da bomo z večjim veseljem delali v vašo korist. — Vabimo pa tudi naše razumništvo, vse brez razlike stanu, da nas podpira in pomaga sodelovati za povzdigo temelja vsemu blagostanju, našega kmetijstva. Stara in priznana resnica je, da se bo drugim

stanovom le tedaj dobro godilo, ako bo kmet na trdnih nogah, premožen, izobražen in zadovoljen.

Delajmo torej vsi složno za povzdigo kmeta in s tem delamo za korist in blagor vsega naroda!

Toimin, dne 18. aprila 1909.

Anton Kutin, tajnik.

DRUŠTVENE VESTI.

Nabava kmetijskih semen. Goriško kmetijsko društvo je sklenilo naročati za svoje člane od časa do časa in letnemu času primerno razna poljska in vrtna semena. Z ozirom na to, da se bo rabilo v kratkem nekatera semena, bi bilo želeti, naj se zglase člani, ki bi seme rabili, do konca t. m. pri društvu. Za sedaj se je sklenilo naročiti naslednje:

Seme ajde, ki se bo oddajalo kg po 26 vin.

Seme detelje inkarnatnice ali laške detelje kg po 1-K.

Repno seme ali seme bele repe.

Gori navedene cene se razumejo v društvenem skladišču drugače se zaračuni še poštnina odnosno vozarina in zavoj.

Poziv podružnicam „Goriškega kmet. društva“. Ker se ima vršiti v kratkem občni zbor glavnega društva, zato so naprošene vse one podružnice, ki še niso sklicale občnih zborov glasom društvenih pravil in bi bile morale to že storiti, naj skličejo občni zbor v svrhu izvolitve podružničnega načelnika, tajnika in blagajničarja in potrebnega števila zaupnikov.

O tej priliki opozarjamo podružnice na § 34. društvenih pravil, glasom katerega so podružnice dolžne predložiti tekom 8 dni po podružničnem občnem zboru poročilo o izidu volitev. Obenem se prosi podružnična načelstva, naj nam pošljejo redno poročila o sklepih in o delovanju podružnic, da jih priobčimo v „Primorskem Gospodarju“, ker če se ista objavlja v društvenem glasilu, spodbuja to člane in podružnice k delovanju.

Naročba „Tomaževe žindre“. Tega gnojila se manj izdeluje a z druge strani se mnogo poprašuje po njem, zato

bo to jesen tudi dražje in so tvornice ceno kilogramskemu odstotku fosforove kisline že zvišale. Ž ozirom na to pa, da so dale tvornice društvu manj žlindre na razpolago, nego bi jo rabilo za svoje člane, vsled česar ne bo mogoče ustreči onim, ki se zglase za njo kasneje, zato vabimo vse one, ki jo mislijo rabiti to jesen, naj nam javijo čimprej svoje naročbe. Da pa ne bodo stroški za prevažanje preveliki, zato priporočamo našim članom, naj naroče žlindro potom podružnic, da se jo pošlje kar cel vagon naravnost na postajo tja, kjer se podružnica nahaja.

Novi priglašeni udje „Gor. kmet. društvu“.

1. Gergič France — Veliki dol — Komen.
 2. Remec Franc — Šempas 173.
 3. Zavarovalnica goveje živine — Kostanjevica.
 4. Zniderčič Anton — Šberjak št. 35 — Karst.
-

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje: Imel sem v najemu zemljišče za letnih 10 K. Ko sem vzel zemljišče v najem, bile so na njem rastoče trte močne in so rodile štiri leta, nato pa jih je uničila trtna uš, zato nisem plačeval potem najemščine skozi 5 let, ker nisem pridelal grozdja. Sedaj pa zahteva zakupnik, naj plačam. Ali sem mu dolžan plačati ali ne? (A. I. v Čr. k.)

Odgovor: V najem niste vzeli le trt, ampak vse zemljišče. Ako so trte usahnile in ste najemno pogodbo molče podaljšali, dolžni ste tudi plačati, kajti dokler ste imeli Vi v najemu ono zemljišče, gospodarja nič ne briga, ali ga vi obdelujete ali pa ne.

Vprašanje: Imam veliko hišnih ščurkov, zato prosim pojasnila, kako naj jih zatrem? (A. M. v K.)

Odgovor: Mnogo je sredstev, s katerimi je možno pokončati ščurke, izmed vseh pa bi Vam priporočali najbolj bolhač (Insektentpulver), katerega dobite v vsaki mirodilnici ali drogeriji. Zahtevajte pa odločno boljšo svežo vrsto. Ta prah potrosite vsak večer krog in krog ob stenah. Naslednjega dne najdete vse polno omamljenih žčurkov; te pometite v kako posodo in oparite jih z vrelo vodo, ker drugače pridejo zopet k sebi.

Poskusite pa tudi lahko s fihteninom, katerega dobite z navodilom vred pri „Goriškem kmet. društvu“ v Gorici, kg za 3 K.

Čast vsake gospodinje

je lepo kokošje pleme na dvorišči. Priporočam sledeče izvrstne jajčarice Andaluzijske višnjeve 40 v Minorka črne Orpinkton rumene, Peymonth Roks grahaste, Wyandot bele po 30 v **jajce za valenje**. Neoplojene nadomestim. Celo gnezdo (15 komadov) ceneje.

Mladiče čistokrvnih ruskih belih in dunajskih modrih kuncev (velikanov) po 2 do 4 kron priporoča

TEREZIJA LEGAT
v Trzliču na Gorenjskem.

Naznanilo otvoritve!

Podpisana uljudno naznanjava, p. n. slavnemu občinstvu, da sva otvorila v hiši sl. „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici Corso Verdi št. 32 pod tvrdko

A. & F. Anderwald

svojo najmodernejše urejeno trgovino s kolonijalnim blagom, jestvinami in vsimi časovnimi predmeti.

Zagotavljajoč najcenejše postrežbe z vedno novim blagom se priporoča vsestranskej naklonjenosti ter bilježiva z

velespoštovanjem

A. & F. Anderwald.

Jajca za valjenje

zajamčeno oplodnje, 90odstot. najboljših čisto-krvnih plemen, ki so vzgojena na prostem v velikih posestvih; črne in bele minorke Plymouth R., Hamburške zlatop. takozvane orjaške fazanke, bele in jerebičaste talijanke, Faverolles; po 40 vin.

Srebrnkaste, bele vijandote, črne, velike ameriške minorke z rožnatim grebenom (novost), bele talijanke z rožnatim grebenom (novost), jerebičaste talijanke z rožnatim grebenom (novost), bele minorke z rožnatim grebenom (novost), bele Orpingtoni, svetle Brama, Plymouth R. z rožnatim grebenom (novost) po 50 vin.; velike bele pekinške race po 60 vin.; kokoši bisernice sreb. viš. po 40 vin.

Trgovina s perotnino (Geflügelhof) Šmržice, Moravsko.

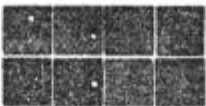
Deset zapovedi za kmetovalca dobi vsakdo zastoj in prosto poštnine lepo tiskane pri Ubald pl. Trnkoezy, lekarnar Ljubljana na Kranjsk em.

Jajca za valjenje od pripoznano najboljših jajčaric belih »Italijank« ter velikih belih »Kohinkina« pošilja za ducat po 4 K Fr. **Leban**, učitelj na Trnovem pri Gorici.

„Goriško vinarsko društvo“

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici, ima v svojih zalogah in prodaja naravna in pristna vina z Brd, z Vipavskega in Krasa. Razpošilja na vse kraje od 56 litrov dalje. Uzorce vin pošilja na zahtevo. Cene zmerne, postrežba točna in reelna. Sedež društva: Gorica, ulica sv. Antona št. 7.

Sodba se glasi!

Da si od zdaj naprej nabavi vsak za se, kakor
za svojo rodbino

obleko, pokrivalo,
perilo, čevlje pri znani tvrdki

J. MEDVED, Gorica

Corso G. Verdi 38.

Svoji k svojim!

— Nova slovenska trgovina oblačilnega blaga —

FRANC RAVNIKAR

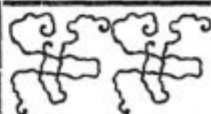
Gorica ulica Raštelj števil. 16. (v lastnej hiši)

priporoča sl. občinstvu kakor tudi čč. duhovščini svojo veliko zalogo v to stroko spadajočega raznovrstnega blaga po najnižjih cenah. — Zagotavljajé solidne postrežbe, ter zmernih cen, se priporočam za obilen obisk udani

Franc Ravnikar.

Svoji k svojim!

„Goriško vinarsko društvo“

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici, ima v svojih zalogah in prodaja naravna in pristna vina z Brd, z Vipavskega in Krasa. Razpošilja na vse kraje od 56 litrov dalje. Uzorce vin pošilja na zahtevo. Cene zmerne, postrežba točna in reelna. Sedež društva: Gorica, ulica sv. Antona št. 7.

Jedina slovenska brivnica v Gorici na Travniku št. 21
Fraň Novak.

Goriško kmetijsko društvo

prodaja:

Gumijeve trakce najboljše kakovosti za zeleno cepljenje trt, kg po 24 K.

Zmleto žveplo proti plesni na trtah in sicer navadno in dvakrat ventilirano, prvo po 15 in drugo po 18 vin. kilogram v vrečah po 24 in 50 kg.

Zmleto žvepleno-galično zmes (3 odstotne galice) kilogram po 20 vin.

Modro galico za škropljenje trt proti peronospori in sicer ne smetno, temveč najčistejšo galico. Cena galici je 58 vin. kilogram v zalogi društva. Podružnice, ki naroče galico skupno, jo dobe voznine prosto, a le do zadnje železniške postaje, dočim morajo posamezni naročniki voznino sami plačati, zato priporočamo našim udom, naj si naroče galico potom podružnic.

Trtne škropilnice, in sicer: Pirh-ovo ter stane K 57, Velmorel, ki stane K 46 in Austria, ki stane K 26.

„Fichtenin agra“, novejšo sredstvo za pokončevanje raznih škodljivcev na sadnem drevju, zelenjavi in poljskih pridelkih kg po 3 K.

Čilski solitar, kemično preiskan in spoznan sposobnim za gnojenje, kvintal po 32 K.

Tomaževo žlindro in sicer 16-odstotno kvintal po 6 K 50 v dokler jo je še kaj v zalogi.

Kalijevo sol, ki ima v sebi 40 odstotkov kalija. kvintal po 15 K.

Amonijev sulfat, ki vsebuje 20 odstotkov dušica, kvintal po 32 K.

Sezamove tropine ali pogače kg po 18 v. **Klajno apno** v originalnih vrečah, težkih po 50 kg, vrečo po 12 K, v manjših množinah pa kg po 28 vinarjev.

Pozor!

V „Goriškem kmetijskem društvu“

se dobi

Žveplenokisli kalij;

Petrina v posodah po kg $6\frac{1}{4}$ in $12\frac{1}{2}$ cena kg po 40 vin. K tej spadajoči papir kg 80 vin.

Otrobi sredne I. vrste vreča po 5 K 30 vin.;

Posenke (noli) I. vrste vreča 6 K 50 vin.;

Vinski zakoni 10 vin.;

Ralijo za vezanje po 1 K kg;

Ročne okopalnike za okopavati, pleti, grabiti, sejati, osipavati itd od K 13.50 do K 72;

Okopalnike za polje za enega konja posebno pripravne za razna dela po 65.50 K;

Železne in lesene pluge za polje in vinograde od 27 odnosno 36 K naprej;

Travniške brane od 70 K do 80 K;

Trosilne torbe za umetna gnojila, razpršilnike za gnojnico in sesalke za gnojnico.

Slamareznice najboljše vrste.

—————
Za posestnike, bivajoče v Ajdovščini in okolici, je glavna zaloga pri g. Josipu Berbuč v Sv. Križu pri Ajdovščini.
—————

Društvo naročuje nadalje vse druge kmetijske potrebščine po najnižjih cenah.

